

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. april 2011
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2010-7650-0007
Dok.: BBO41807

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 153 vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 90), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. marts 2011.

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 153 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 90):

”Vil ministeren beskrive og uddybe de retlige begrænsninger som ligger i lovforslagets § 24 om ministerbetjening?”

Svar:

1. Formålet med lovforslagets § 24 om ministerbetjening er at beskytte det forberedende arbejde, der er nødvendigt, for at en minister kan løse sine opgaver som regeringspolitiker. Reglen i § 24 svarer til det, som en enig Offentlighedskommission foreslog i sit lovudkast.

Lovforslagets § 24 må ses i nær sammenhæng med lovforslagets §§ 28 og 29, fordi disse to bestemmelser gennembryder § 24. Bestemmelserne i § 28 og § 29 indebærer, at § 24 ikke vil kunne anvendes til ”at undgå” offentlighed om en sags faktiske grundlag.

Reglen i § 24 bygger videre på den beskyttelse, som allerede ligger i den gældende offentlighedslov fra 1985, men som ikke længere rækker til. Det forberedende arbejde foregik tidligere først og fremmet i ministerens departement. I dag kræver det imidlertid i meget videre omfang et tværgående samarbejde med inddragelse af styrelser og andre ministerier for sikre kvaliteten i det forberedende arbejde, og den gældende offentlighedslov beskytter ikke på tilstrækkelig måde dette tværgående samarbejde.

2. Der gælder en række retlige begrænsninger for anvendelsen af lovforslagets § 24. Det fremgår i den forbindelse af bemærkningerne til bestemmelsen, at § 24, stk.1, skal fortolkes og anvendes restriktivt.

Ministerbetjeningsreglen gælder således ikke i alle sager. Dette skyldes bestemmelsen i lovforslagets § 24, stk. 2, som i praksis betyder, at ministerbetjeningsreglen ikke kan bruges, når ministeren handler som forvaltningschef. Reglen kan således bl.a. ikke anvendes, når det gælder konkrete afgørelsessager, jf. stk. 2, nr. 1.

Hvis Integrationsministeriet skal behandle en klage over et afslag på familiesammenføring, vil § 24 f.eks. ikke kunne bruges til at undtage et notat, hvori Udlændingesservice redegør for deres overvejelser i sagen,

selv om ministeren på grund af politisk debat om sagen har brug for notatet.

Reglen i § 24 gælder heller ikke for alle dokumenter og oplysninger. § 24 omfatter således kun interne dokumenter mv. fra ministerierne. Det betyder, at dokumenter til eller fra f.eks. en kommune, Kommunernes Landsforening, et privat konsulentfirma, et politisk parti eller en international organisation ikke kan undtages fra aktindsigt efter § 24. Dette gælder, selv om dokumenterne skal forelægges ministeren.

Det er desuden ikke alle ministeriernes interne dokumenter og oplysninger, der kan undtages på grundlag af § 24. Det således en betingelse, at det pågældende dokument mv. er udvekslet på et tidspunkt, hvor ministeren har eller må forventes at få behov for bistand fra embedsværket.

Hvis en myndighed vil anvende ministerbetjeningsreglen, er det myndighedens ansvar, at det i det konkrete tilfælde kan lægges til grund, at betingelsen efter § 24 om ministerens behov er opfyldt. Det skal nævnes, at det ikke kan lægges til grund, at betingelsen om ministerens behov er opfyldt, blot fordi pressen udviser interesse for en bestemt sag.

3. Selv om et internt dokument kan undtages efter ministerbetjeningsreglen i § 24, er det ikke alle slags oplysninger i dokumentet, der kan holdes tilbage. Dette skyldes de i pkt. 1 nævnte regler i lovforslagets §§ 28 og 29 om den såkaldte ekstraheringspligt.

Hvis f.eks. en styrelse har lavet et udkast til ministerens tale til et samråd i Folketinget om forgiftet kød, vil faktuelle oplysninger i udkastet om, at der i udlandet er konstateret flere dødsfald på grund af det forgiftede kød, skulle udleveres efter lovens almindelige regler på grund af § 28. Dette gælder, selv hvis ministeren inden samrådet beslutter sig for at fjerne oplysningerne fra talen.

4. Formålet med ministerbetjeningsreglen er som nævnt at beskytte det forberedende arbejde, der er nødvendigt, for at en minister kan løse sine opgaver som regeringspolitiker. Det betyder imidlertid ikke, at § 24 giver mulighed for at sætte en aktindsigtssag i bero, indtil f.eks. den politiske beslutning er truffet. En forvaltningsmyndighed vil således være forpligtet efter lovens almindelige ordning til at behandle og træffe afgørelse om aktindsigtsbegæring i sager, selv om ministeren fortsat har behov for rådgivning og bistand. Dette vil f.eks. kunne betyde, at der under det for-

beredende arbejde vil skulle udleveres oplysninger om sagens faktuelle grundlag, som f.eks. oplysningerne om de konstaterede dødsfald.